

ACTA MARTYRUM SELECTA

Ausgewählte Märtyreracten

und andere

**Urkunden aus der Verfolgungszeit
der christlichen Kirche**

herausgegeben

X 344

von

Leopold
Oscar von Gebhardt

Berlin
Verlag von Alexander Duncker
1902

Abkürzungen.

A. = Aubé	Ls. = Lipsius
AS. = Abicht u. Schmidt	M. = Mazzocchi
B. = Baronius	Ma. = Masson
Ba. = Baluze	Me. = Mercati
Bn. = Bonwetsch	Ms. = Mendelssohn
Bo. = die Bollandisten	O. = Otto
Bt. = Bonnet	Ox. = Fragm. von Oxyrhynchus, s. o. S. X Anm. 3.
D. = Deutsch	P. = Patin
Du. = Duchesne	Pi. = Piccolomini
F. = Franchi de' Cavalieri	R. = Ruinart
H. = Harnack	Ro. = Robertson
Hi. = Hilgenfeld	S. = versio Syriaca, s. o. S. X Anm. 2.
Hl. = Hartel	Ti. = Tischendorf
Hr. = Haussleiter	U. = Usener
Hs. = Harris	V. = Voelter
K. = Klette	W. = Wachsmuth
Kr. = Krebs	We. = Wessely
L. = Lambeck	Z. = Zahn
LL. = versiones Latinae, s. o. S. X Anm. 3.	Zi. = Ziwsa
Lf. = Lightfoot	

VII.

Passio SS. Perpetuae et Felicitatis.

I. Si uetera fidei exempla, et Dei gratiam testificantia et aedificationem hominis operantia, propterea in litteris sunt digesta, ut lectione eorum quasi repraesentatione rerum et deus honoretur et homo ⁵ confortetur: cur non et noua documenta aequae utriusque causae conuenientia et digerantur? ² uel quia proinde et haec uetera futura quandoque sunt et necessaria posteris, si in praesenti suo tempore minori deputantur

*Μαρτύριον τῆς ἁγίας Περπετούας καὶ τῶν ¹⁰
σὺν αὐτῇ τελειωθέντων ἐν Ἀφρικῇ.*

Ἐπὶ Οὐαλεριανοῦ καὶ Γαλιηνοῦ διωγμὸς ἐγένετο, ἐν ᾧ ἐμαρτύρησαν οἱ ἅγιοι Σάτυρος, Σατουρνίλος, Ῥεουκάτος, Περπετούα, Φηλικηιάτη, νόναις Φευροναρίαις.

I. *Εἰ τὰ παλαιὰ τῆς πίστεως παραδείγματα, καὶ ¹⁵
δόξαν Θεοῦ φανεροῦντα καὶ οἰκοδομὴν ἀνθρώποις ἀποτελοῦντα, διὰ τοῦτό ἐστιν γεγραμμένα, ἵνα τῇ ἀναγνώσει αὐτῶν ὡς παρουσία τῶν πραγμάτων χρώμεθα καὶ ὁ Θεὸς δοξασθῇ, διὰ τί μὴ καὶ τὰ καινὰ παραδείγματα, ἅτε δὴ ἑκατέραν ἐργαζόμενα ἀφέλειαν, ὡσαύτως γραφῇ ²⁰
παραδοθεῖ; ² ἢ γὰρ τὰ νῦν πραχθέντα οὐ τὴν αὐτὴν παρησίαν ἔχει, ἐπεὶ δοκεῖ πως εἶναι τὰ ἀρχαῖα σεμνότερα; πλὴν καὶ ταῦτα ὕστερόν ποτε γενόμενα*

⁵ repensatione cod., corr. Hs.

¹⁵ παραδείγματα conl. Ro., cf. Lat.] δόγματα cod. ²⁰ ἐκάτερα cod., corr. Ro.

auctoritati, propter praesumptam uenerationem antiquitatis. ³sed uiderint qui unam uirtutem spiritus unius sancti pro aetatibus iudicent temporum: cum maiora reputanda sunt nouitiora quaeque ut nouissimiora, secundum exuperationem gratiae in ultima saeculi spatia decretam. ⁴In nouissimis enim diebus, dicit dominus, effundam de spiritu meo super omnem carnem, et prophetabunt filii filiaeque eorum; et super seruos et ancillas meas de meo spiritu effundam: et iuuenes uisiones uidebunt, et senes somnia somniabunt. ⁵itaque et nos, qui sicut prophetias ita et uisiones nouas pariter repromissas et agnoscimus et honoramus, ceterasque uirtutes spiritus sancti ad instrumentum ecclesiae deputatas (cui et missus est idem

παλαιά, ὡσαύτως τοῖς μεθ' ἡμᾶς γενήσεται καὶ ἀναγκαῖα καὶ τίμια. ³ἀλλ' ὄψωνται οἵτινες μίαν δύναμιν ἐνός ἁγίου πνεύματος κατὰ τὰς ἡλικίας κρίνουσιν τῶν χρόνων· ὅτε δὴ δυνατώτερα ἔδει νοεῖσθαι τὰ καινότερα ὡς ἔσχατα, ἀξιοσημείωτης τῆς χάριτος τῆς εἰς τὰ τέλη τῶν καιρῶν ἐπηγγελμένης. ⁴Ἐν ἔσχαταις γὰρ ἡμέραις, λέγει ὁ κύριος, ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου ἐπὶ πᾶσαν σάρκα, καὶ προφητεύσουσιν οἱ υἱοὶ ὑμῶν καὶ αἱ θυγατέρες ὑμῶν· καὶ οἱ νεανίσκοι ὑμῶν ὁράσεις ὄψονται, καὶ οἱ πρεσβῦται ὑμῶν ἐνυπνίοις ἐνυπνιασθήσονται. ⁵Ἡμεῖς δέ, οἵτινες προφητείας καὶ ὁράσεις καινὰς δεχόμεθα καὶ ἐπιγινώσκουμεν καὶ τιμῶμεν, πάσας (τε) τὰς δυνάμεις τοῦ ἁγίου πνεύματος, ἅς χορηγεῖ τῇ ἁγίᾳ ἐκκλησίᾳ (πρὸς ἣν καὶ ἐπέμφθη πάντα τὰ χαρίσματα ἐν πᾶσιν διοικοῦν,

6 ss. Act. 2, 17. 15 deputamus cod. et edd.

20 ἔσχατα] ἔχοντα cod. et edd. 29 ὡς χορηγῆ cod., ὡς χορηγεῖα F. (Pi.)

omnia donatiua administrans in omnibus pro(ut) unicuique distribuit dominus) necessario et digerimus et ad gloriam dei lectione celebramus, ut ne qua aut imbecillitas aut desperatio fidei apud ueteres tantum aestimet gratiam diuinitus conuersatam, siue 5
 (in) martyrum siue in reuelationum dignatione: cum semper deus operetur quae repromisit, non credentibus in testimonium, credentibus in beneficium. 6 et nos itaque quod audiuimus et contrectauimus annuntiamus et uobis, fratres et filioli: ut 10 et uos qui interfuistis rememoremini gloriae domini, et qui nunc cognoscitis per auditum communionem habeatis cum sanctis martyribus, et per illos cum domino Iesu Christo: cui est claritas et honor in saecula saeculorum, amen. 15

ἐκάστῳ ὡς ἐμέρισεν ὁ Θεός), ἀναγκαίως καὶ ἀναμνησσομεν καὶ πρὸς οἰκοδομὴν εἰσάγομεν, μετὰ ἀγάπης ταῦτα ποιοῦντες, εἰς δόξαν Θεοῦ, [καὶ] ἵνα μὴ τις ἢ ἀβεβαιότης ἢ ὀλιγοπιστία τοῖς παλαιοῖς μόνον τὴν χάριν καὶ τὴν δύναμιν δεδόσθαι νομίση, εἴτε ἐν τοῖς τῶν 20 μαρτύρων εἴτε ἐν τοῖς τῶν ἀποκαλύψεων ἀξιώμασιν· πάντοτε ἐργαζομένου τοῦ Θεοῦ ἃ ἐπηγγείλατο εἰς μαρτύριον μὲν τῶν ἀπίστων, εἰς ἀντίλημψιν δὲ τῶν πιστῶν. 6 καὶ ἡμεῖς (οὖν) ἃ ἠκούσαμεν καὶ ἐωράκαμεν καὶ ἐψηλαφήσαμεν εὐαγγελιζόμεθα ὑμῖν, ἀδελφοὶ καὶ 25 τέκνα· ἵνα καὶ οἱ συνπαρόντες ἀναμνησθῶσιν δόξης Θεοῦ, καὶ οἱ νῦν δι' ἀκοῆς γινώσκοντες κοινωνίαν ἔχητε μετὰ τῶν ἀγίων μαρτύρων, καὶ δι' αὐτῶν μετὰ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, ἀμήν. 30

5 diuinatis *cod.*, diuinitatis *edd.* 9 ss. cf. I Io. 1, 1. 3. 9 audiuimus] *add.* et uidimus 10 ut] *add.* hii *cod.*

18 καὶ ἵνα μὴ πῶς (μὴ πως *edd.*) ἢ (ἢ *edd.*) ἀβεβαίος της (της *edd.*) καὶ ὀλιγόπιστος ἢ καὶ τοῖς *cod.* et *edd.* 20 διδόνθαι *cod.*

II. Apprehensi sunt adolescentes catechumini, Reuocatus et Felicitas conserua eius, Saturninus et Secundulus; inter hos et Vibia Perpetua, honeste nata, liberaliter instituta, matronaliter nupta, ²habens ⁵patrem et matrem et fratres duos, alterum aequae catechuminum, et filium infantem ad ubera. ³erat autem ipsa circiter annorum uiginti duo. haec ordinem totum martyrii sui iam hinc ipsa narrauit, sicut conscriptum manu sua et suo sensu reliquit.

¹⁰ III. Cum adhuc, inquit, cum prosecutoribus essemus et me pater uerbis auertere [cupiret] et deicere pro sua affectione perseueraret: Pater, inquam uides, uerbi gratia, uas hoc iacens, urceolum siue aliud? et dixit: Video. ²et ego dixi ei: Numquid

¹⁵ II. Ἐν πόλει Θουρβιτάνων τῇ μικροτέρᾳ συνελήφθησαν νεανίσκοι κατηχούμενοι, Ῥεουκάτος καὶ Φηλικηγάτη σύνδουλοι, καὶ Σατουρνίλος καὶ Σεκοῦνδος· μετ' αὐτῶν δὲ καὶ Οὐιβία Περπετούα, ἣτις ἦν γεννηθεῖσα εὐγενῶς καὶ τραφεῖσα πολυτελῶς γαμηθεῖσά τε ἐξόχως. ²αὕτη ²⁰εἶχεν πατέρα καὶ μητέρα καὶ δύο ἀδελφούς, ὧν ὁ ἕτερος ἦν ὡσαύτως κατηχούμενος· εἶχεν δὲ καὶ τέκνον, ὃ πρὸς τοῖς μασθοῖς ἔτι ἐθήλαζεν. ³ἦν δὲ αὕτη ἑτῶν εἴκοσι δύο· ἣτις πᾶσαν τὴν τάξιν τοῦ μαρτυρίου ἐντεῦθεν διηγῆσατο, ὡς καὶ τῷ νοῦ αὐτῆς καὶ τῇ χειρὶ συγγρά- ²⁵ψασα κατέλιπεν οὕτως εἰποῦσα.

III. Ἔτι, φησὶν, ἡμῶν παρατηρουμένων ἐπεχείρει ὁ πατήρ μου λόγοις πείθειν με κατὰ τὴν ἑαυτοῦ εὐσπλαγγίαν τῆς προκειμένης ὁμολογίας ἐκπεσεῖν· ἀγὼ πρὸς αὐτόν· Πάτερ, ἔφην, ὁρᾷς λόγου χάριν σκεῦος ³⁰κείμενον, <κεράμιον> ἢ ἄλλο τι τῶν τοιούτων; ἀκείνος

8 fort. narrabit (R.) 11 euertere cupiret F.

18 Οὐιβία] ἰουλία καὶ cod. 30 κεράμιον add. F.

alio nomine uocari potest quam quod est? et ait: Non. Sic et ego aliud me dicere non possum nisi quod sum, Christiana. ³tunc pater motus hoc uerbo mittit se in me, ut oculos mihi erueret; sed uexauit tantum, et profectus est uictus cum argumentis diaboli. ⁵
⁴tunc paucis diebus quod caruissem patrem, domino gratias egi, et refrigeraui absentia illius. ⁵in ipso spatio paucorum dierum baptizati sumus; et mihi spiritus dictauit non aliud petendum ab aqua nisi sufferentiam carnis. post paucos dies recipimur in ¹⁰carcerem: et expaui, quia numquam experta eram tales tenebras. ⁶o diem asperum! aestus ualidus turbarum beneficio, concussurae militum. nouissime macerabar sollicitudine infantis ibi. ⁷tunc Tertius et

ἀπεκρίθη· Ὁρῶ. ² καὶ γὰρ· Ἄλλο ὀνομάζειν αὐτὸ μὴ ¹⁵θέμις * * οὐδὲ δύναμαι, εἰ μὴ ὁ εἰμί, τουτέστιν Χριστιανή.
³ τότε ὁ πατήρ μου ταραχθεὶς τῷδε τῷ λόγῳ ἐπελθὼν ἠθέλησεν τοὺς ὀφθαλμοὺς μου ἐξορύξαι· ἔπειτα μόνον κράξας ἐξῆλθεν νικηθεὶς μετὰ τῶν τοῦ διαβόλου μηχανῶν. ⁴ τότε ὀλίγας ἡμέρας ἀποδημήσαντος αὐτοῦ, ἠύχα- ²⁰ρίστησα τῷ κυρίῳ, καὶ ἤσθην ἀπόντος αὐτοῦ. ⁵ καὶ ἐν αὐταῖς ταῖς ἡμέραις ἐβαπτίσθημεν· καὶ ἐμὲ ὑπηγόρευσεν τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον μηδὲν ἄλλο αἰτήσασθαι ἀπὸ τοῦ ὕδατος [τοῦ βαπτίσματος] εἰ μὴ σαρκὸς ὑπομονήν. μετὰ δὲ ὀλίγας ἡμέρας ἐβλήθημεν εἰς φυλακὴν, ²⁵καὶ ἐξενίσθη. οὐ γὰρ πώποτε τοιοῦτον ἐωράκειν σκότος. ⁶ ὦ δεινὴν ἡμέραν καὶ μά τε σφοδρὸν· καὶ γὰρ ἀνθρώπων πλῆθος ἦν ἐκεῖ, ἄλλως τε καὶ στρατιωτῶν συκοφανταίαι πλησται· μεθ' ἃ δὴ πάντα κατεπονούμην διὰ τὸ νήπιον τέκνον. ⁷ τότε Τέρτιος καὶ ³⁰

§ hoc] in hoc F.

19 κράξας] fort. σπαράξας 27 ἄ] ὡς cod, et edd. 29 συκοφανταίαι πλησται cod.

Pomponius, benedicti diaconi qui nobis ministrabant, constituerunt praemio ut paucis horis emissi in meliorem locum carceris refrigeraremus. ⁸tunc exeuntes de carcere uniuersi sibi uacabant: ego infantem ⁵ lactabam iam inedia defectum; sollicita pro eo adloquebar matrem et confortabam fratrem, commendabam filium; tabescebam ideo quod illos tabescere uideram mei beneficio. ⁹tales sollicitudines multis diebus passa sum, et usurpauit ut mecum infans in carcere ¹⁰ maneret; et statim conualuit et releuata sum a labore et sollicitudine infantis, et factus est mihi carcer subito praetorium, ut ibi malletm essem quam alicubi.

IV. Tunc dixit mihi frater meus: Domina soror, ¹⁵ iam in magna dignatione es: tanta es ut postules

Πομπόνιος, εὐλογημένοι διάκονοι οἱ διηκόνουν ἡμῖν, τιμὰς δόντες ἐποίησαν ἡμᾶς εἰς ἡμερώτερον τόπον τῆς φυλακῆς μεταχθῆναι. ⁸ τότε ἀναπνοῆς ἐτύχομεν, καὶ δὴ ἕκαστοι προσαχθέντες ἐσχόλαζον ἑαυτοῖς· καὶ τὸ ²⁰ βρέφος ἠνέχθη πρὸς με, καὶ ἐπεδίδουν αὐτῷ γάλα, ἥδη αὐχμῶ μαρανθέντι· τῇ μητρὶ προσελάλουν, τὸν ἀδελφὸν προετρεπόμην, τὸ νήπιον παρετιθέμην· ἐτηκόμην δὲ ὅτι ἐθεώρουν αὐτοὺς δι' ἐμὲ λυπομένους. ⁹ οὕτως περιλυπὸς πλείσταῖς ἡμέραις οὖσα, ἤτησα καὶ τὸ βρέφος ²⁵ ἐν τῇ φυλακῇ μετ' ἐμοῦ μένειν· κάκεῖνο ἀνέλαβεν καὶ ἐγὼ ἐκουφίσθην ἀπὸ ἀνίας καὶ πόνου, καὶ ἰδοὺ ἡ φυλακὴ ἐμοὶ γέγονεν πραιτώριον, ὡς μᾶλλον με ἐκεῖ θέλειν εἶναι καὶ οὐκ ἀλλαχοῦ.

IV. Τότε εἶπέν μοι ὁ ἀδελφός· Κυρία ἀδελφή, ³⁰ ἤδη ἐν μεγάλῳ ἀξιώματι ὑπάρχεις, τοσαύτη οἶσα ὡς εἰ

4 de carcere] *forsitan additamentum* F. 10 conualui cod. et edd. 15 es 2° om. F.

21 μαρανθέντι F.] μαρανθέν cod.

uisionem et ostendatur tibi an passio sit an commeatus.
²et ego quae me sciebam fabulari cum domino, cuius
beneficia tanta experta eram, fidens repromisi ei
dicens: Crastina die tibi renuntiabo. et postulauī, et
ostensum est mihi hoc. ³uideo scalam aeream mirae ⁵
longitudinis, pertingentem usque ad caelum, et an-
gustam, per quam nonnisi singuli ascendere possent;
et in lateribus scalae omne genus ferramentorum
infixum erat ibi: gladii, lanceae, hami, macherae,
ueruta: ut, si quis neglegenter aut non sursum ¹⁰
ad tendens ascenderet, laniaretur et carnes eius in-
haererent ferramentis. ⁴et erat sub ipsa scala draco
cubans mirae magnitudinis, qui ascendentibus insidias
praestabat et exterrebat ne ascenderent. ⁵ascendit

αὐτήσκειας [ὀπτοσίας] ὀπτασίαν λάβοις ἂν εἰς τὸ δεῖ- 15
χθῆναί σοι εἶπερ ἀναβολὴν ἔχεις ἢ παθεῖν μέλλεις.
²κἀγὼ ἦτις ἦδειν με ὁμιλοῦσαν θεῶ, οὐ γὰρ δὴ τοσαύ-
τας εὐεργεσίας εἶχον, πίστεως πλήρης οὐσα ἐπηγγελιά-
μην αὐτῷ εἰποῦσα· Αὐριόν σοι ἀπαγγελῶ. ἤτησάμην
δέ, καὶ ἐδείχθη μοι τοῦτο. ³εἶδον κλίμακα χαλκῆν ²⁰
θανμαστοῦ μήκους, ἧς τὸ μήκος ἄχρις οὐρανοῦ· στενὴ
δὲ ἦν ὡς μηδένα δι' αὐτῆς δύνασθαι εἰ μὴ μοναχὸν
ἓνα ἀναβῆναι· ἐξ ἑκατέρων δὲ τῶν τῆς κλίμακος μερῶν
πᾶν εἶδος ἦν ἐμπεπηγμένον ἐκεῖ ξιφῶν, δοράτων, ἀγ-
κίστρων, μαχαιρῶν, ὀβελίσκων· ἵνα πᾶς ὁ ἀναβαίνων ²⁵
ἀμελῶς καὶ μὴ ἀναβλέπων τοῖς ἀκοντίοις τὰς σάρκας
σπαραχθεῖη. ⁴ἦν δὲ ὑπ' αὐτῆ τῆ κλίμακι δράκων
ὑπερμεγέθης, ὃς δὴ τοὺς ἀναβαίνοντας ἐνήθρευεν, ἐκ-
θαμβῶν ὅπως μὴ τολμῶσιν ἀναβαίνειν. ⁵ἀνέβη δὲ ὁ

³ fidenter F. ⁶ magnitudinis F. ⁹ infixum. erant ibi
F. ¹⁰ uerruti codd. qui hoc uoc. exhibent (om. F.)

²¹ ἧς τοῖ μίκους cod., corr. Hs. ²³ [ἓνα] F.

autem Satorius prior, qui postea se propter nos ultro tradiderat, quia ipse nos aedificauerat; et tunc cum adducti sumus praesens non fuerat. ⁶et peruenit in caput scalae, et conuertit se et dixit mihi: Perpetua, ⁵sustineo te; sed uide ne te mordeat draco ille. et dixi ego: Non me nocebit, in nomine Iesu Christi. ⁷et desub ipsa scala, quasi timens me, lente eiecit caput; et quasi primum gradum calcarem, calcaui illi caput, et ascendi. ⁸et uidi spatium immensum ¹⁰horti, et in medio sedentem hominem canum in habitu pastoris, grandem, oues mulgentem: et circumstantes candidati milia multa. ⁹et leuauit caput et aspexit me et dixit mihi: Bene uenisti, tagnon. et clamauit me, et de caseo quod mulgebat dedit mihi quasi ¹⁵buccellam; et ego accepi iunctis manibus et mandu-

Σάτωρος (πρότερος). ὅς δὴ ὕστερον δι' ἡμᾶς ἐκὼν παρέδωκεν ἑαυτόν· αὐτοῦ γὰρ καὶ οἰκοδομὴ ἤμεν· ἀλλ' ὅτε συνελήφθημεν ἀπέην. ⁶ὡς οὖν πρὸς τὸ ἄκρον τῆς κλίμακος παρεγένετο, ἐστράφη καὶ εἶπεν· Περπε- ²⁰τούα, περιμένω σε· ἀλλὰ βλέπε μὴ σε ὁ δράκων δάκη. καὶ εἶπον· Οὐ μὴ με βλάβῃ, ἐν ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ. ⁷καὶ ὑποκάτω τῆς κλίμακος, ὡσεὶ φοβούμενός με, ἤρξατο τὴν κεφαλὴν προσήνεγκε· καὶ ὡς εἰς τὸν πρῶτον βαθμὸν ἠθέλησα ἐπιβῆναι, τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἐπάτησα, (καὶ ²⁵ἀνέβην). ⁸καὶ εἶδον ἐκεῖ κῆπον μέγιστον, καὶ ἐν μέσῳ τοῦ κήπου ἄνθρωπον πολὺν καθεζόμενον ποιμένος σχῆμα ἔχοντα, ὑπερμεγέθη, ὃς ἤμελεν τὰ πρόβατα· περιειστήκεισαν δὲ αὐτῷ πολλαὶ χιλιάδες λευχειμονούντων. ⁹ἐπάρας δὲ τὴν κεφαλὴν ἐθεάσατό με καὶ εἶπεν ³⁰Καλῶς ἐλήλυθας, τέκνον. καὶ ἐκάλεσέν με, καὶ ἐκ τοῦ τυροῦ οὗ ἤμελεν ἔδωκέν μοι ὡσεὶ ψωμίον· καὶ ἔλαβον

caui; et uniuersi circumstantes dixerunt: Amen.
¹⁰et ad sonum uocis experrecta sum, commanducans
 adhuc dulce nescio quid. et retuli statim fratri meo,
 et intelleximus passionem esse futuram; et coepi iam
 nullam spem in saeculo habere. 5

V. Post paucos dies rumor cucurrit ut audiremur.
 superuenit autem et de ciuitate pater meus, consumptus
 taedio, et ascendit ad me, ut me deiceret, dicens:
² Filia, miserere canis meis; miserere patri, si dignus
 sum a te pater uocari; si his te manibus ad hunc ¹⁰
 florem aetatis prouexi, si te praeposui omnibus fratri-
 bus tuis: ne me dederis in dedecus hominum. ³aspice
 fratres tuos, aspice matrem tuam et materteram, aspice
 filium tuum, qui post te uiuere non poterit. ⁴depone

ζεύξασα τὰς χεῖράς μου καὶ ἔφαγον· καὶ εἶπαν πάντες ¹⁵
 οἱ παρестῶτες· Ἀμήν. ¹⁰ καὶ πρὸς τὸν ἤχον τῆς φωνῆς
 ἐξυπνίσθη, ἔτι τί ποτε μασωμένη γλυκύ. καὶ εὐθέως
 διηγησάμην τῷ ἀδελφῷ, καὶ ἐνοήσαμεν ὅτι δεοὶ παθεῖν
 καὶ ἡρξάμην ἔκτοτε μηδεμίαν ἐλπίδα ἐν τῷ αἰῶνι
 τούτῳ ἔχειν. 20

V. Μετὰ δὲ ἡμέρας ὀλίγας ἐγνωμεν μέλλειν ἡμᾶς
 ἀκουσθήσεσθαι. παρεγένετο δὲ καὶ ὁ πατήρ ἐκ τῆς
 πόλεως, τῇ ἀκηδία μαραινόμενος, καὶ ἀνέβη πρὸς με
 προτρεπόμενός με καταβαλεῖν, λέγων· ² Θύγατερ, ἐλέ-
 ησον τὰς πολιὰς μου· ἐλέησον τὸν πατέρα σου, εἴπερ ²⁵
 ἄξιός εἰμι ὀνομασθῆναι πατήρ σου· μνήσθητι ὅτι ταῖς
 χερσὶν ταύταις πρὸς τὸ τοιοῦτον ἄνθος τῆς ἡλικίας
 ἀνήγαγόν σε, καὶ προσιλόμην σε ὑπὲρ τοὺς ἀδελφούς
 σου * * ³ (ὄρα τοὺς ἀδελφούς σου), ὄρα τὴν σὴν μη-
 τέρα καὶ τὴν τῆς μητρὸς σου ἀδελφὴν, ἴδε τὸν υἱόν ³⁰
 σου ὃς μετὰ σὲ ζῆν οὐ δύναται. ⁴ ἀπόθου τοὺς θυμὸς

³ dulcis F. ⁴ s. et coepimus nullam iam F.

²² s. ἐκ τῆς πολλῆς ἀποδημίας cod., ἐκ τῆς πόλεως ἀδημονία F.

animos; ne uniuersos nos extermines: nemo enim nostrum libere loquetur, si tu aliquid fueris passa. ⁵haec dicebat quasi pater pro sua pietate, basians mihi manus, et se ad pedes meos iactans et lacrimans ⁵me iam non filiam nominabat, sed dominam. ⁶et ego dolebam casum patris mei, quod solus de passione mea gauisurus non esset de toto genere meo; et confortauit eum dicens: Hoc fiet in illa catasta quod deus uoluerit; scito enim nos non in nostra potestate ¹⁰esse futuros, sed in dei. et recessit a me contristatus.

VI. Alio die cum pranderemus, subito rapti sumus ut audiremur. et peruenimus ad forum. rumor statim per uicinas fori partes cucurrit, et factus est populus

καὶ μὴ ἡμᾶς πάντας ἐξολοθρεύσης· οὐδεὶς γὰρ ἡμῶν
¹⁵μετὰ παρρησίας λαλήσει, εἰάν τί σοι συμβῆ. ⁵ταῦτα
 ἔλεγεν ὡς πατὴρ κατὰ τὴν τῶν γονέων εὐνοιαν· καὶ
 κατεφίλει μου τὰς χεῖρας καὶ ἑαυτὸν ἔρριπτεν ἔμπρο-
 σθεν τῶν ποδῶν μου, καὶ ἐπιδακρύων οὐκέτι με θυ-
 γατέρα ἀλλὰ κυρίαν ἐπεκάλει. ⁶ἐγὼ δὲ περὶ τῆς δια-
²⁰θέσεως τοῦ πατρὸς ἤλγουν, ὅτι ἐν ὄλῳ τῷ ἐμῷ γένει
 μόνος οὐκ ἠγαλλιᾶτο ἐν τῷ ἐμῷ πάθει. παρεμνη-
 σάμην δὲ αὐτὸν εἰποῦσα· Τοῦτο γενήσεται ἐν τῷ βή-
 ματι ἐκείνῳ (ὄ) εἰάν θέλῃ ὁ κύριος· γινῶθι γὰρ ὅτι οὐκ
 ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ἐξουσίᾳ, ἀλλ' ἐν τῇ τοῦ Θεοῦ ἐσόμεθα.
²⁵καὶ ἐχωρίσθη ἀπ' ἐμοῦ ἀδημονῶν.

VI. Καὶ τῇ ἡμέρᾳ ἐν ἣ ὄριστο ἠρπάγημεν ἵνα
 ἀκουσθῶμεν. καὶ ὡς παρεγενήθημεν εἰς τὴν ἀγορὰν
 φήμη εὐθὺς εἰς τὰ ἐγγὺς μέρη διήλθεν, καὶ συνέδραμεν

4 lacrymis F. 5 iam om. F. 9 s. in nostra esse pote-
 state constitutos F.

26 ἐν ᾧ ἵριστώμεν conl. Du. (.at. si hoc uerum, post τῆ
 addendum est ἀλλῆ; F.) 27 ὥστερ ἐγενήθημεν cod., ὥστερ ἐγε-
 νήθημεν edd.

immensus. ²ascendimus in catastam. interrogati ceteri confessi sunt. uentum est et ad me. et apparuit pater ilico cum filio meo, et extraxit me de gradu dicens: Supplica; miserere infanti. ³et Hilarianus procurator, qui tunc loco proconsulis Minuci ⁵ Timiniani defuncti ius gladii acceperat: Parce, inquit, canis patris tui, parce infantiae pueri. fac sacrum pro salute imperatorum. ⁴ et ego respondi: Non facio. Hilarianus: Christiana es? inquit. et ego respondi: Christiana sum. ⁵ et cum staret pater ad me dei- ¹⁰ ciendam, iussus est ab Hilariano proici, et uirga percussus est. et doluit mihi casus patris mei, quasi ego fuissem percussa: sic dolui pro senecta eius misera. ⁶ tunc nos uniuersos pronuntiat et damnat

πλείστος ὄχλος. ² ὡς δὲ ἀνέβημεν εἰς τὸ βῆμα, ἐξετα- ¹⁵ σθέντες οἱ λοιποὶ ὁμολόγησαν. ἤμελλον δὲ καὶ ἐξετάζεσθαι. καὶ ἐφάνη ἐκεῖ μετὰ τοῦ τέκνου μου ὁ πατήρ, καὶ καταγαγὼν με πρὸς ἑαυτὸν εἶπεν· Ἐπίθυσσον ἐλεήσασα τὸ βρέφος. ³ καὶ Ἰλαριανὸς τις ἐπίτροπος, ὃς τότε τοῦ ἀνθυπάτου ἀποθανόντος Μινουκίου Ὀππιανοῦ ²⁰ ἐξουσίαν εἰλήφει μαχαίρας, λέγει μοι· Φεῖσαι τῶν πολιῶν τοῦ πατρός σου, φεῖσαι τῆς τοῦ παιδίου νηπιότητος· ἐπίθυσσον ὑπὲρ σωτηρίας τῶν αὐτοκρατόρων. ⁴ καὶ ἐπεκρίθη· Οὐ θύω. καὶ εἶπεν Ἰλαριανός· Χριστιανὴ εἶ; καὶ εἶπον· Χριστιανὴ εἰμι. ⁵ καὶ ὡς ²⁵ ἐσπούδαζεν ὁ πατήρ μου καταβαλεῖν με ἀπὸ τῆς ὁμολογίας, κελεύσαντος Ἰλαριανοῦ ἐξεβλήθη· προσέτι δὲ καὶ τῇ ῥάβδῳ τῶν δορυφόρων τις ἐτύπησεν αὐτόν. καὶ ὡς σφόδρα ἤλγησα, ἐλεήσασα τὸ γῆρας αὐτοῦ. ⁶ τότε ἡμᾶς

⁴ dicens: Supplica] supplicans *F*. 11s. proici — est] deici et . . . uirga percussit *F*.

ad bestias; et hilares descendimus ad carcerem.
⁷ tunc quia consueuerat a me infans mammas accipere
 et mecum in carcere manere, statim mitto ad patrem
 Pomponium diaconum, postulans infantem. ⁸ sed pater
⁵ dare noluit. et quomodo deus uoluit, neque ille
 amplius mammas desiderat, neque mihi feruorem
 fecerunt, ne sollicitudine infantis et dolore mammarum
 macerarer.

VII. Post dies paucos, dum uniuersi oramus,
¹⁰ subito media oratione profecta est mihi uox et no-
 minauit Dinocraten. et obstipui quod numquam mihi
 in mentem uenisset nisi tunc, et dolui commemorata
 casus eius. ² et cognoui me statim dignam esse et
 pro eo petere debere, et coepi de ipso orationem
¹⁵ facere multum et ingemiscere ad dominum. ³ con-

*πάντας πρὸς θηρία κατακρίνει· καὶ χαίροντες κατήμεν
 εἰς φυλακὴν. ⁷ ἐπειδὴ δὲ ὑπ' ἐμοῦ ἐθιλάζετο τὸ παι-
 δίον καὶ μετ' ἐμοῦ ἐν τῇ φυλακῇ εἰώθει μένειν, πέμπω
 πρὸς τὸν πατέρα μου Πομπόνιον διάκονον, αὐτοῦσα τὸ
²⁰ βρέφος. ⁸ ὁ δὲ πατήρ οὐκ ἔδωκεν· πλὴν ὡς ὁ θεὸς
 ᾤκονόμησεν, οὔτε ὁ παῖς μασθοῦς ἐπεθύμησεν ἔκτοτε,
 οὔτε ἐμοὶ τις προσέγεγενε φλεγμονή· ἴσως ἵνα (μὴ) τῇ
 τοῦ παιδίου φροντίδι καὶ τῇ τῶν μασθῶν ἐλγηθῶνι
 καταπονηθῶ.*

²⁵ VII. Καὶ μετ' ὀλίγας ἡμέρας προσευχομένων ἡμῶν
 ἀπάντων ἐξαίφνης ἐν μέσῳ τῆς προσευχῆς ἀφῆκα φω-
 νὴν καὶ ὠνόμασα Λεινοκράτην. καὶ ἔκθαμβος ἐγενήθην,
 διότι οὐδέποτε εἰ μὴ τότε ἀνάμνησιν αὐτοῦ πεποιήκειν.
 ἤλγησα δὲ εἰς μνήμην ἐλθοῦσα τῆς αὐτοῦ τελευτῆς.
³⁰ ² πλὴν εὐθέως ἔγνω ἐμαντὴν ἀξίαν οὔσαν αἴτησιν ποι-
 ῆσασθαι περὶ αὐτοῦ, καὶ ἠρξάμην πρὸς κύριον μετὰ
 στεναγμῶν προσεύχεσθαι τὰ πλεῖστα. ³ καὶ εὐθέως

tinuo ipsa nocte ostensum est mihi hoc. ⁴ uideo Dinocraten exeuntem de loco tenebroso, ubi et complures erant aestuantes et sitientes ualde, sordido cultu et colore pallido; et uulnus in facie eius, quod cum moreretur habuit. ⁵ hic Dinocrates fuerat frater ⁵ meus carnalis, annorum septem, qui per infirmitatem facie cancerata male obiit, ita ut mors eius odio fuerit omnibus hominibus. ⁶ pro hoc ergo orationem feceram; et inter me et illum grande erat diastema, ita ut uterque ad inuicem accedere non possemus. ¹⁰ ⁷ erat deinde in illo loco ubi Dinocrates erat piscina plena aqua, altiolem marginem habens quam erat statura pueri; et extendebat se Dinocrates quasi bibiturus. ⁸ ego dolebam quod et piscina illa aquam

αὐτῇ τῇ νυκτὶ ἐδηλώθη μοι τοῦτο. ⁴ ὄρω Δεινοκράτην ¹⁵ ἐξερχόμενον ἐκ τόπου σκοτεινοῦ, ὅπου καὶ ἄλλοι πολλοὶ κανυματιζόμενοι καὶ διψῶντες ἦσαν, ἐσθῆτα ἔχοντα ὑπαράν, ὠχρὸν τῇ χροῖα· καὶ τὸ τραῦμα ἐν τῇ ὄψει αὐτοῦ περιὸν ἔτι, ὅπερ τελευτῶν εἶχεν. ⁵ οὗτος δὲ ὁ Δεινοκράτης, ὁ καὶ ἀδελφός μου κατὰ σάρκα, ἐπταετῆς ²⁰ τεθνήκει ἀσθενήσας καὶ τὴν ὄψιν αὐτοῦ γαγγραίνη σαπείς, ὡς τὸν θάνατον αὐτοῦ συγγητὸν γενέσθαι πᾶσιν ἀνθρώποις. ⁶ ἐθεώρουν οὖν μέγα διάστημα ἀνὰ μέσον αὐτοῦ καὶ ἐμοῦ, ὡς μὴ δύνασθαι ἡμᾶς ἀλλήλοις προσελθεῖν. ⁷ ἐν ἐκείνῳ δὲ τῷ τόπῳ ἐν ᾧ ἦν ὁ ἀδελφός ²⁵ μου κολυμβήθρα ἦν ὕδατος πλήρης· ὑψηλοτέραν δὲ εἶχεν τὴν κρηπίδα ὑπὲρ τὸ τοῦ παιδίου μῆκος· πρὸς ταύτην ὁ Δεινοκράτης διετείνετο πιεῖν προαιρούμενος. ⁸ ἐγὼ δὲ ἤλγουν διότι καὶ ἡ κολυμβήθρα ἦν πλήρης

³ aestuanterm et sitientem *codd. et edd.* ⁴ cultu] uultu *cod. et edd.* ⁹ s. cf. Lc. 16, 26.

¹⁹ τελευτῶν ὅπερ περιὸν ἔτι εἶχεν *cod., corr. Ha.*

habebat, et tamen propter altitudinem marginis bibiturus non esset. ⁹ et experrecta sum, et cognoui fratrem meum laborare; sed fidebam me profuturam labori eius [et orabam pro eo] omnibus diebus
 5 quousque transiuimus in carcerem castrensem; munere enim castrensi eramus pugnaturi: natale tunc Getae Caesaris. ¹⁰ et feci pro illo orationem die et nocte gemens et lacrimans, ut mihi donaretur.

VIII. Die quo in neruo mansimus ostensum
 10 est mihi hoc. uideo locum illum quem retro uideram, et Dinocraten mundo corpore, bene uestitum, refrigerantem; et ubi erat uulnus, uideo cicatricem: ² et piscina illa [quam retro uideram] summisso margine usque ad umbilicum pueri; et aquam de ea trahebat

15 ὕδατος, καὶ τὸ παιδίον οὐκ ἠδύνατο πιεῖν διὰ τὴν ὑψηλότητα τῆς κρηπίδος. ⁹ καὶ ἐξυπνίσθη, καὶ ἔγνω κάμνειν τὸν ἀδελφόν μου· ἐπεποίθειν δὲ δύνασθαι με αὐτῷ βοηθῆσαι ἐν ταῖς ἀνὰ μέσον ἡμέραις, ἕως κατήχθημεν εἰς τὴν ἄλλην φυλακὴν τὴν τοῦ χιλιάρχου·
 20 ἔγγυς γὰρ ἦν τῆς παρεμβολῆς οὗ ἠμέλλομεν θηριομαχεῖν· γενέθλιον γὰρ ἤμελλον ἐπιτελεῖσθαι Καίσαρος.
¹⁰ εἶτα προσευξαμένη μετὰ στεναγμῶν σφοδρῶς περὶ τοῦ ἀδελφοῦ μου ἡμέρας τε καὶ νυκτὸς δωρηθῆναι μοι αὐτὸν ἠξίωσα.

25 VIII. Καὶ εὐθύς ἐν τῇ ἑσπέρᾳ ἐν ἣ ἐν νέρβῳ ἐμείναμεν ἐδείχθη μοι τοῦτο. ὄρῳ ἐν ᾧ ἐωράκειν τόπω τὸν Δεινοκράτην καθαρῷ σώματι ὄντα καὶ καλῶς ἡμφιεσμένον καὶ ἀναψύχοντα· καὶ ὅπου τὸ τραῦμα ἦν οὐλὴν ὄρῳ· ² καὶ ἡ κρηπίς τῆς κολυμβήθρας κατήχθη

1 tamen] fort. add. puer 13 piscinam illam F. 14 fort. et aqua de ea cadebat

18 ἕως F.] ἐν αἰς cod. 26 s. ὄρῳ τόπω ἐν ᾧ ἐωράκειν cod., corr. F.

sine cessatione. ³ et super marginem fiala aurea plena aqua; et accessit Dinocrates et de ea bibere coepit; quae fiala non deficiebat. ⁴ et satiatus accessit ludere de aqua more infantium gaudens. et expectata sum. et intellexi translatum eum esse de ⁵ poena.

IX. Deinde post dies paucos Pudens miles optio, praepositus carceris, [qui] nos magnificare coepit intellegens magnam uirtutem esse in nobis; qui multos ad nos admittebat, ut et nos et illi inui-¹⁰ cem refrigeraremus. ² ut autem proximauit dies muneris, intrat ad me pater meus consumptus taedio, et coepit barbam suam euellere et in terram mittere, et prosternere se in faciem, et inproperare annis

ἕως τοῦ ὀμφαλίον αὐτοῦ· ἔρρεεν δὲ ἐξ αὐτῆς ἀδιαλείπ-¹⁵ τως ὕδωρ. ³ καὶ ἐπάνω τῆς κρηπίδος ἦν χρυσῆ φιάλη μεστή· καὶ προσελθὼν ὁ Λεινοκράτης ἤρξατο ἐξ αὐτῆς πίνειν, ἣ δὲ φιάλη οὐκ ἐνέλειπεν. ⁴ καὶ ἐμπλησθεὶς ἤρξατο παίξειν ἀγαλλιώμενος ὡς τὰ νήπια. καὶ ἐξυπνίσθη. καὶ ἐνόησα ὅτι μετετέθη ἐκ τῶν τιμωριῶν. ²⁰

IX. Καὶ μετ' ὀλίγας ἡμέρας Πούδης τις στρατι-
ώτης, ὁ τῆς φυλακῆς προϊστάμενος, μετὰ πολλῆς [τῆς]
σπουδῆς ἤρξατο ἡμᾶς τιμᾶν καὶ δοξάζειν τὸν Θεόν,
ἐννοῶν δύναμιν μεγάλην εἶναι περὶ ἡμᾶς· διὸ καὶ πολ-
λοὺς εἰσελθεῖν πρὸς ἡμᾶς οὐκ ἐκώλυεν, εἰς τὸ ἡμᾶς ²⁵
διὰ τῶν ἐπαλλήλων παραμυθιῶν παρηγορεῖσθαι. ² ἤγ-
γισεν δὲ ἡ ἡμέρα τῶν φιλοτιμιῶν, καὶ εἰσέρχεται πρὸς
με ὁ πατήρ, τῆ ἀκηδία μαρανθεὶς, καὶ ἤρξατο τὸν πώ-
γωνα τὸν ἴδιον ἐκτίλλειν ῥίπτειν τε ἐπὶ γῆς, καὶ πρηνῆς
κατακείμενος κακολογεῖν, τὰ ἐαυτοῦ ἔτη κατηγορῶν καὶ ³⁰

1 margine F. 4 de aqua ludere F., cui uerba de aqua suspecta uia. 5 et] tunc F. 8 qui eiecit F.

suis et dicere tanta uerba quae mouerent uniuersam creaturam. ³ ego dolebam pro infelici senecta eius.

X. Pridie quam pugnaremus uideo in horomate hoc: uenisse Pomponium diaconum ad ostium carceris ⁵ et pulsare uehementer. ² et exiui ad eum et aperui ei; qui erat uestitus discinctam candidam, habens multiplices galliculas. ³ et dixit mihi: Perpetua, te expectamus, ueni. et tenuit mihi manum, et coepimus ire per aspera loca et flexuosa. ⁴ uix ¹⁰ tandem peruenimus anhelantes ad amphitheatrum, et induxit me in media arena, et dixit mihi: Noli pauere; hic sum tecum et conlaboro tecum. et abiit. ⁵ et adspicio populum ingentem adtonitum. et quia sciebam me ad bestias damnatam esse, mirabar

¹⁵ λέγων τοιαῦτα ῥήματα ὡς πᾶσαν δύνασθαι τὴν κρίσιν σαλευσαι. ³ ἐγὼ δὲ ἐπέμβουν διὰ τὸ ταλαιπωρον γήρας αὐτοῦ.

X. Πρὸ μιᾶς οὖν τοῦ θηριομαχεῖν ἡμᾶς βλέπω ὄραμα τοιοῦτον. Πομπόνιος ὁ διάκονος, φησὶν, ἦλθεν ²⁰ πρὸς τὴν θύραν τῆς φυλακῆς καὶ ἔκρουσεν σφόδρα. ² ἐξεληθοῦσα ἠνοιξα αὐτῷ· καὶ ἦν ἐνδεδυμένος ἐσθῆτα λαμπρὰν καὶ περιεζωσμένος· εἶχεν δὲ ποικίλα ὑποδήματα. ³ καὶ λέγει μοι· Σὲ περιμένω, ἐλθέ. καὶ ἐκράτησεν τὰς χεῖράς μου, καὶ ἐπορεύθημεν διὰ τραχέων ²⁵ καὶ σκολιῶν τόπων. ⁴ καὶ μόλις παρεγενόμεθα εἰς τὸ ἀμφιθέατρον· καὶ εἰσῆγαγέν με εἰς τὸ μέσον καὶ λέγει μοι· Μὴ φοβηθῆς· ἐνθάδε εἰμι μετὰ σοῦ, συγκάμνων σοι. καὶ ἀπῆλθεν. ⁵ καὶ ἰδοὺ βλέπω πλεῖστον ὄχλον ἀποβλέποντα τῇ θεωρίᾳ σφόδρα· καὶ γὰρ ἦτις ἦδειν ³⁰ πρὸς θηρία με καταδικασθεῖσαν ἐθαύμαζον ὅτι οὐκ

⁷ calliculas F.

²⁹ ἀποβλέποντα] fort. ἀπόπληκτον | καὶ εἴ τις cod., corr. Hs. | ἦδειν F.] ἴδεν cod.

quod non mitterentur mihi bestiae. ⁶ et exiuit quidam contra me Aegyptius foedus specie cum adiutoribus suis pugnaturus mecum. ueniunt et ad me adolentes decori adiutores et fautores mei. ⁷ et expoliata sum, et facta sum masculus. et coeperunt me ⁵ fautores mei oleo defricare, quomodo solent in agnem; et illum contra Aegyptium uideo in afa uoluntantem. ⁸ et exiuit uir quidam mirae magnitudinis, ut etiam excederet fastigium amphitheatri, discinctatus purpuram inter duos clauos per medium pectus, habens ¹⁰ et galliculas multiformes ex auro et argento factas, et ferens uirgam quasi lanista et ramum uiridem in quo erant mala aurea. ⁹ et petiit silentium et dixit:

ἔβαλλον μοι αὐτά. ⁶ καὶ ἦλθεν πρὸς με Αἰγύπτιος τις ἄμορφος τῷ σχήματι μετὰ τῶν ὑπουργούντων αὐτῷ ¹⁵ μαχησόμενός μοι. καὶ ἔρχεται πρὸς με νεανίας τις εὐμορφότατος τῷ κάλλει ἑξαστράπτων, καὶ ἕτεροι μετ' αὐτοῦ νεανίαὶ ὠραῖοι, ὑπερέχεται καὶ σπουδασταὶ ἔμοι. ⁷ καὶ ἐξεδύθη καὶ ἐγενήθη ἄρρη καὶ ἤρξαντο οἱ ἀντιλήμπτορές μου ἐλαίω με ἀλείφειν, ὡς ἔθος ἐστὶν ²⁰ ἐν ἀγῶνι· καὶ ἀντικρὺς βλέπω τὸν Αἰγύπτιον ἐκείνον ἐν τῷ κοινορτῷ κυλιόμενον. ⁸ ἐξῆλθεν δὲ τις ἀνήρ θανμαστοῦ μεγέθους, ὑπερέχων τοῦ ἄκρου τοῦ ἀμφιθεάτρου, διεξωσμένος ἐσθῆτα ἣτις εἶχεν οὐ μόνον ἐκ τῶν δύο ὤμων τὴν πορφύραν, ἀλλὰ καὶ ἀνὰ μέσον ²⁵ ἐπὶ τοῦ στήθους· εἶχεν δὲ καὶ ὑποδήματα ποικίλα ἐκ χρυσίου καὶ ἀργυρίου· ἐβάσταζεν δὲ καὶ ῥάβδον ὡς βραβευτῆς ἢ προστάτης τῶν μονομάχων· ἔφερεν δὲ καὶ κλάδους χλωροὺς ἔχοντας μῆλα χρυσᾶ. ⁹ καὶ αἰτήσας σιγὴν γενέσθαι ἔφη· Οὗτος ὁ Αἰγύπτιος ἐὰν ταύτην ³⁰

⁶ fauisores *F.* | defrigare *F.* ¹¹ calliculas *F.* ¹² et ferens] efferens *F.*

²⁸ πρὸς τὰ τῶν cod., corr. Hs. ²⁹ fort. κλάδων χλωρὸν ἔχοντα

Hic Aegyptius si hanc uicerit, occidet illam gladio; haec si hunc uicerit, accipiet ramum istum. et recessit. ¹⁰ et accessimus ad inuicem et coepimus mittere pugnos; ille mihi pedes adprehendere uolebat, ego ⁵ autem illi calcibus faciem caedebam. ¹¹ et sublata sum ab aere, et coepi eum sic caedere quasi terram non calcans. at ubi uidi moram fieri, iunxi manus, ut digitos in digitos mitterem, et adprehendi illi caput, et cecidit in faciem; et calcaui illi caput. ¹² et ¹⁰ coepit populus clamare et fautores mei psallere. et accessi ad lanistam et accepi ramum. ¹³ et osculatus est me et dixit mihi: Filia, pax tecum. et coepi ire cum gloria ad portam Sanauuariam. ¹⁴ et expectata sum. et intellexi me non ad bestias, sed

¹⁵ νικήση ἀνελεῖ αὐτὴν μαχαίρα· αὐτὴ δὲ ἐὰν νικήση αὐτὸν λήψεται τὸν κλάδον τοῦτον. καὶ ἀπέστη. ¹⁰ προσήλθομεν δὲ ἀλλήλοις καὶ ἠρξάμεθα παγκρατιάζειν· ἐκεῖνος ἐμοῦ τοὺς πόδας κρατεῖν ἠβούλετο, ἐγὼ δὲ λακτίσμασιν τὴν ὄψιν αὐτοῦ ἔτυπτον. ¹¹ καὶ ἰδοὺ ²⁰ ἐπῆρμαι ἀπὸ ἀέρος, καὶ ἠρξάμην αὐτὸν οὕτως τύπτειν ὡς μὴ πατοῦσα τὴν γῆν. ἰδοῦσα δὲ ὡς οὐδέπω ἤκιστον αὐτόν, ζεύξασα τὰς χεῖράς μου καὶ δακτύλους δακτύλοις ἐμβαλοῦσα τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ἐπελαβόμην· καὶ ἔρριψα αὐτόν ἐπ' ὄψει καὶ ἐπάτησα τὴν κεφαλὴν ²⁵ αὐτοῦ. ¹² καὶ ἠρξάτο πᾶς ὁ ὄχλος βοᾶν, καὶ οἱ σπουδασταὶ μου ἐγαυρίων. καὶ προσήλθον τῷ βραβευτῇ καὶ ἔλαβον τὸν κλάδον. ¹³ καὶ ἠσπάσατό με καὶ εἶπεν· Εἰρήνη μετὰ σοῦ, θύγατερ. καὶ ἠρξάμην εὐθύς πορεύεσθαι μετὰ δόξης πρὸς (τὴν) πύλην τὴν λεγο- ³⁰ μένην Ζωτικήν. ¹⁴ καὶ ἐξυπνίοθην. καὶ ἐνόησα ὅτι οἱ

2 haec] et F. 6 in aere F. 10 fauiores F.

20 ἐπῆρα ἀπὸ cod., ἐπῆρα ἐπ' F.

contra diabolum esse pugnaturam; sed sciebam mihi esse uictoriam. ¹⁵ hoc usque in pridie muneris egi; ipsius autem muneris actum si quis uoluerit scribat.

XI. Sed et Saturus benedictus hanc uisionem suam edidit, quam ipse conscripsit. ² Passi, inquit, ⁵ eramus, et exiuimus de carne, et coepimus ferri a quattuor angelis in orientem, quorum manus nos non tangebant. ³ ibamus autem non supini sursum uersi, sed quasi mollem cliuum ascendentes. ⁴ et liberato primo mundo uidimus lucem immensam, et dixi Per- ¹⁰petuae (erat enim haec in latere meo): Hoc est quod nobis dominus promittebat: percepimus promissionem. ⁵ et dum gestamur ab ipsis quattuor angelis, factum est nobis spatium grande, quod tale fuit quasi uiridi-

πρὸς θηρία μοι ἀλλὰ πρὸς τὸν διάβολόν ἐστιν ἡ ¹⁵ ἐσομένη μάχη· καὶ συνῆκα ὅτι νικήσω αὐτόν. ¹⁵ ταῦτα ἔως πρὸ μιᾶς τῶν φιλοτιμιῶν ἔγραψα· τὰ (δὲ) ἐν τῷ ἀμφιθεάτρῳ γενησόμενα ὁ θέλων συγγραψάτω.

XI. Ἀλλὰ καὶ ὁ μακάριος Σάτυρος τὴν ἰδίαν ὀπτασίαν αὐτὸς δι' ἑαυτοῦ συγγράψας ἐφανερώσεν ²⁰ τοιαῦτα εἰρηκῶς. ² Ἦδη, φησὶν, ἡμεν ὡς πεπονθότες καὶ ἐκ τῆς σαρκὸς ἐξεληλύθειμεν, καὶ ἠρξάμεθα βαστάζεσθαι ὑπὸ τεσσάρων ἀγγέλων πρὸς ἀνατολάς, ὧν αἱ χεῖρες ἡμῶν οὐχ ἤπτοντο. ³ ἐπορευόμεθα δὲ εἰς τὰ ἀνώτερα, καὶ οὐχ ὑπίτιοι ἀλλ' οἶον ὡς δι' ὀμαλῆς ἀναβάσεως ²⁵ ἐφερόμεθα. ⁴ καὶ διεξελθόντες τὸν πρῶτον κόσμον φῶς λαμπρότατον εἶδομεν, καὶ εἶπον πρὸς τὴν Περπετούαν (πλησίον γάρ μου ἦν): Τοῦτό ἐστιν ὅπερ ὁ κύριος ἡμῶν ἐπηγγείλατο· μετελήφαμεν τῆς ἐπαγγελίας. ⁵ αἰωρουμένων δὲ ἡμῶν διὰ τῶν τεσσάρων ἀγγέλων ³⁰

²³ ὡν] καὶ cod. ²⁶ δὴ ἐξεληθόντες cod. et edd. ²⁹ ἡμῶν cod. et edd.